A poc a poc i bona lletra. Reflexions de tardor

written by Francesc Pomés Martorell | 1 de desembre de 2022

> *Caminem a l'atzar*
> *sota l'impuls*
> *d'una nova certesa,*
> *amb ulls àvids, oberts,*
> *per abastar-ne un escaig*
> *de llum, i esperem*
>
> **Poema de Montserrat Abelló**

No seria honest si no comencés per dir que un país en el qual els partits polítics, la gran majoria de mitjans de comunicació i els sindicats, es financen fonamentalment mitjançant fons públics, moltes vegades via corrupció, és impossible parlar d'una societat lliure i democràtica. Es tracta d'un sistema podrit des de la base. Si a això hi afegiu una manca de tradició democràtica, tant en les institucions com en les persones, i un règim hereu directe de la dictadura feixista de Franco, amb la qual no es va produir cap trencament real, no és esperable lògicament una situació diferent de la que patim. No hi ha històricament cap democràcia real que hagi nascut de la simple evolució d'un règim feixista. Sempre s'ha necessitat un trencament amb el règim anterior.

La democràcia no la fan les lleis, ni un sistema polític determinat, sinó una forma de viure en societat que comença per tenir ciutadans lliures i conscienciats dels seus drets i deures, correctament informats i respectuosos amb les opinions contràries a la seva. I això no s'improvisa.

Per això alguns empren tesis antidemocràtiques, sabent-ho o no: El conflicte social i polític és el reflex d'una societat viva i lliure perquè totes les societats estan travessades per

diferències de classe, ideològiques, polítiques, racials, culturals, socials, econòmiques, etc. Això no s'ha de veure com un problema, ans al contrari, és el que permet avançar en drets i llibertats. No hi ha societat lliure sense conflicte. Ningú pot pretendre governar per a tothom perquè, legítimament, tenim projectes i propostes diferents i incompatibles entre si. Només els règims totalitaris de qualsevol signe han reivindicat governar per a tothom i només era una manera d'amagar per a qui governaven, que no era pas per a la majoria de la població. Que forces democràtiques adoptin el discurs de governar per a tothom, per a un país sencer, o el 80%, és una constatació que han adoptat el discurs del feixisme i del totalitarisme. Per posar alguns exemples, no es pot governar a favor de qui creiem en els serveis públics i de qui els vol privatitzar. No es pot governar a favor de qui vol la maximització dels beneficis empresarials i de qui lluitem per uns sous dignes i unes condicions laborals justes. No es pot governar a favor de qui defensem la igualtat de drets per a tothom i de qui defensa privilegis de classe, de raça, o de gènere. No es pot governar per protegir el medi ambient i al mateix temps per qui només vol beneficis econòmics immediats. No es pot governar a favor de qui estem convençuts que la independència és la millor solució per al nostre país i d'aquells que prefereixen romandre a Espanya, fins i tot negant-nos el dret a decidir per nosaltres mateixos. El discurs de governar per a tots, pel país sencer o el 80% o és una simple enganyifa política o, allò que és pitjor, és assumir tesis totalitàries que obren el camí al feixisme i l'extrema dreta. En el nostre cas, fer un govern al servei de la gent implica la independència. Sense sobirania real, competències i capacitat de decisió sobre els impostos dels ciutadans catalans no es pot fer d'altra política que la que l'Estat espanyol dicti, no la que necessitem o vulguem la ciutadania de Catalunya. Hauríem de tenir clar que les institucions catalanes, la Generalitat i el Parlament, són institucions de l'Estat espanyol i que és aquest qui n'estableix els límits de la seva actuació i, per

tant, no poden ser els instruments bàsics, ni principals, per fer la independència.

En el mateix sentit es confon legalitat amb legitimitat: Confondre legalitat i legitimitat és propi de règims totalitaris o dictatorials, fer-ho és deslegitimar les lluites socials dels darrers segles i és una visió conservadora, retrògrada, del món. L'ull per ull, l'esclavisme, les execucions públiques, la crema de bruixes, la prohibició del vot de les dones, la persecució de determinades ideologies o creences, la imposició d'una fe religiosa, la discriminació racial, la justificació del colonialisme, la pena de mort, la monarquia de dret diví, la discriminació de les dones… han estat en diversos moments de la història i en determinats estats o territoris, completament legals. Eren la legalitat! Qui s'enfrontaven i s'enfronten a aquesta legalitat, encara present en diversos llocs del món, han hagut de lluitar contra la societat majoritària del seu temps i assumir els càstigs legals establerts, fins i tot posar en risc la pròpia vida. Que fos legal ho feia també legítim? Només aquells que sempre han justificat la desigualtat de drets i el domini d'unes persones per part d'altres persones, s'han atrevit a afirmar-ho. En el cas de Catalunya afegiu-hi que aquesta defensa de la legitimitat de la legalitat vigent l'han expressada i l'expressen tots aquells que ens neguen el dret a decidir per nosaltres mateixos el nostre futur. En ple segle XXI i en un règim democràtic, la legitimitat d'una determinada legalitat només és admissible si es fonamenta en la voluntat i la sobirania popular. Si no hi ha això, hi pot haver legalitat, però no hi haurà en cap cas legitimitat. L'independentisme català té com a element bàsic la lluita per la legitimitat, per la sobirania del poble de Catalunya, en contra de la legalitat espanyola vigent. No cal conèixer gaire la història d'Espanya i la realitat actual de l'Estat espanyol per saber que només podrem exercir el dret d'autodeterminació en contra o fora de la legalitat espanyola. No tenir clar això, vol dir que es renuncia a fer legal allò que és legítim: el dret a la

sobirania de tots els pobles del món, que se sotmet la sobirania popular a un marc legal que no la contempla, un marc no democràtic.

L'actualitat de la vida política catalana és vergonyosa i més semblant a un gag dels germans Marx que a allò que s'espera d'una societat democràtica madura. ERC i Junts han substituït la confrontació amb l'Estat per fer la independència per una lluita caïnita digna de les millors lluites de corral. Uns clarament han deixat de perseguir la independència, els altres fan veure que no, però no tenen cap estratègia més enllà de la retòrica. La CUP ja no sap on està, ni què vol, i fa volar coloms pretesament progressistes tot i saber que sense estat propi totes les seves propostes són irrealitzables, però, que bé que es viu sense haver-se de comprometre mai en res concret i realitzable!

L'Estat espanyol, amb la col·laboració de partits catalans, ha aconseguit, amb el vell joc del càstig i la pastanaga, que la seva actitud antidemocràtica i la persecució política li surtin de franc i fins i tot ven el relat a l'àmbit internacional. Ens entretenim en baralles gallinàcies mentre ens reprimeixen, ens espien, ens persegueixen i ens menystenen. I mantenim la ficció d'una autonomia que ja hem comprovat que no existeix realment. El panorama resulta esfereïdor per a tots aquells que pensem que l'única sortida per a la nostra supervivència com a poble i per garantir una societat més justa passa indefectiblement per la independència. Tenim uns partits autoanomenats independentistes que es passen el temps dient que els de l'altre partit divideixen el moviment independentista, no pas ells. Incapaços de la mínima autocrítica i de fer res efectiu per assolir la independència. I malgrat tot, com hem vist aquests darrers mesos, la gent hi continuem sent i tenim clar el nostre objectiu. Haurem de continuar lluitant, al marge o contra els partits actuals, sabent que l'única lluita que es perd és la que no es fa. Centrem-nos en tot allò que pot ser

vàlid per assolir la independència i deixem la lluita partidista a aquells que viuen d'ella. No lluitem només per nosaltres, lluitem per tots els que ens han precedit i sobretot per deixar als nostres descendents una societat millor. I deixem-nos de buscar les responsabilitats fora de nosaltres. Tenim, mentre no es demostri el contrari, els governants que hem triat, els que ens mereixem. A les nostres mans està canviar-ho!

Hi ha coses tan elementals que fa basarda haver-les de dir! L'única cosa que ha d'unir l'independentisme és la lluita per la independència. Els motius pels quals cadascú la considera la millor opció per al nostre país o quina mena de país volem construir són, han de ser, diversos i no ens deixem portar a una mentalitat de perdedors: La independència no va d'aconseguir més traspassos de l'Estat, ni menys dèficit fiscal, ni d'esgarrapar inversions o una mica de reconeixement per la nostra llengua, ni de queixar-nos. Va de ser sobirans i poder decidir sobretot per nosaltres mateixos.

L'Estat espanyol ho ha dit per activa i per passiva, i ho demostren amb fets dia sí i dia també: la unitat d'Espanya està per damunt de l'estat de dret, la democràcia i el respecte als drets humans. El problema el tenim nosaltres, els catalans, incapaços d'unir-nos per fer la independència. L'Estat espanyol es va sentir profundament en perill en el procés independentista culminat el 2017, segurament més del que en som conscients. Per això va decidir actuar amb tots els mitjans al seu abast, legals i il·legals, per tal d'acabar amb l'anomenat «problema» català. No cal estar massa informat per poder constatar que van decidir anar a totes i en tenim mostres un dia darrere l'altre. Tenen clar quin és el seu objectiu i empren tots els recursos que consideren necessaris. Qualsevol anàlisi que no tingui en compte aquesta realitat, erra de ple en la comprensió dels fets i impossibilita qualsevol estratègia vàlida. L'independentisme majoritari ha estat incapaç de crear i defensar una estratègia de lluita

contra això perquè no han entès, o no han volgut entendre, que no es tracta ja d'una lluita política ordinària, sinó d'un nou intent de l'Estat espanyol d'anorrear qualsevol poble o moviment que posi en dubte la seva sagrada unitat i la construcció d'un projecte nacional unitarista i uniformador. Sense entendre això i actuar en conseqüència, no només no avançarem en la nostra llibertat sinó que, com veiem, cada vegada anem més enrere. L'autonomia ja és només una entelèquia que qualsevol poder de l'Estat deixa en no res. No s'ha entès que l'Estat ja no pretén tornar a la situació anterior al conflicte, sinó que el seu objectiu és anorrear la realitat nacional catalana, sigui com sigui. No entendre això ens fa còmplices del nostre propi anorreament!

Malauradament alguns, amb poc coneixement de la història, han adoptat la tàctica d'allò que en podríem dir el *Sí, bwana*. Creuen que sotmetent-se a l'opressor, rient-li les gràcies (via investidura, estat d'alarma o pressupostos de l'Estat) i fent-se les bones persones, aconseguiran un millor tracte de l'amo (Espanya) i així podran continuar vivint més o menys bé. La realitat històrica és que qui se sotmet, s'agenolla davant del poderós, només obté el seu menyspreu i el menyspreu dels seus. Això sí, amb aquesta actitud aconsegueixen prolongar el sotmetiment durant més temps i que l'amo ho continuï sent sense gaires entrebancs. D'aqui a fer de sipais d'Espanya només hi ha un pas. De moment sembla que el seu objectiu principal sigui fer de masovers de l'Estat a Catalunya.

El problema de fons no és l'actitud d'Espanya, previsible coneixent la seva història, sinó les nostres pròpies actituds personals i col·lectives. Un poble no pot ser dominat si no vol i si assumeix els costos de la lluita per ser lliures, si cal, al marge dels partits i institucions que ja estan bé en la situació de sotmetiment actual. Ningú pot dir que serà fàcil, però tampoc impossible, especialment si els ciutadans ens mantenim units i treballem plegats fora de les lluites partidistes gallinàcies.

Si voleu, en parlem!